

Ter gelegenheid van de presentatie van de *Archiefwijzer maçonnieke archieven* organiseert de Stichting OVN een congresmiddag:

Geheime kennis. De bijzondere archieven en bibliotheken van maçonnieke en esoterische organisaties in Nederland

25 januari 2008, Aula Koninklijke Bibliotheek, Den Haag
Toegang gratis, aanmelding verplicht

De vrijmetselarij is een inwijdingsgenootschap, dat sinds het begin van de 18de eeuw ook in Nederland actief is. Van oudsher georganiseerd in plaatselijke verenigingen, loges genaamd, heeft de vrijmetselarij een belangrijke rol gespeeld in de vorming van de moderne Europese samenleving. Haar geschiedenis wordt daarom bestudeerd aan leerstoelen aan de Universiteiten van Brussel, Sheffield en Leiden.

De archieven van 18de-/20ste-eeuwse loges zijn voor studenten en onderzoekers een rijke informatiebron. Ze bevatten gedetailleerde gegevens over een omvangrijke bevolkingsgroep, die ook van belang is voor onderzoek in allerlei andere vakgebieden, van sociologie, religiestudies en culturele antropologie, tot kunstgeschiedenis en politicologie.

In 2006-20007 is door de Stichting OVN een eerste landelijke inventarisatie gemaakt van de historische archieven van vrijmetselaarsorganisaties in Nederlandse openbare collecties, zoals gemeentearchieven en universiteitsbibliotheken. Dit project werd mede mogelijk gemaakt door het VSBfonds en de Stichting Levi Lassen. De resultaten zijn gepubliceerd in een handige studiegids, de *Archiefwijzer maçonnieke archieven*, waarin gegevens van meer dan 75 collecties zijn vermeld.

De rijke Nederlandse studiecollecties met betrekking tot de vrijmetselarij en het bredere vakgebied van de westerse esoterie zijn bij het grote publiek nog vrijwel onbekend. Tijdens het congres, dat mede mogelijk wordt gemaakt door de Koninklijke Bibliotheek, zullen deskundigen uit de academische en culturele sector vertellen over de totstandkoming en het cultuurhistorisch belang van deze bijzondere collecties.

Veel van de levensbeschouwelijke organisaties en broederschappen, die in de loop van de 18de en 19de ontstonden, zijn nog altijd actief: vrijmetselaren, rozenkruisers, spiritisten, theosofen, antroposofen, Odd Fellows, enzovoorts. Deze particuliere verenigingen bezitten vaak een historisch archief, dat in de loop der jaren gestaag is gegroeid en nu allerlei beheersproblemen met zich mee brengt. De Stichting OVN doet dan ook een oproep aan overheden, erfgoedorganisaties, universiteiten en de besturen van esoterische organisaties om samen na te denken over de toekomst van dit bijzondere erfgoed: haar behoud, beheer en studie.

Programma

- 14.00 Ontvangst met koffie
- 14.20 Opening en welkomstwoord, mw. drs. Andréa Kroon, voorzitter Stichting OVN
- 14.30 *George Burkhard Kloss en Prins Frederik als grondleggers van het Cultureel Maçonniek Centrum in Den Haag*, prof. dr. Anton van de Sande (emeritus hoogleraar Bijzondere leerstoel vrijmetselarij als geestesstroming en sociaal-cultureel verschijnsel in Europa, Universiteit Leiden)
- 14.55 *Van particuliere verzameling naar beschermd cultureel erfgoed: de Bibliotheca Philosophica Hermetica te Amsterdam*, prof. dr. Wouter Hanegraaff (hoogleraar Leerstoelgroep geschiedenis van de Hermetische filosofie en verwante stromingen, Universiteit van Amsterdam)
- 15.20 *De bijzondere collecties occultisme en parapsychologie van de Koninklijke Bibliotheek*, mw. drs. Elly Verzaal (vakreferente esoterische wetenschappen, Koninklijke Bibliotheek)
- 15.45 *De toekomst van maçonnieke en esoterische archieven en collecties in Nederland*, mw. drs. Andréa Kroon (promovendus vakgroep kunstgeschiedenis, Universiteit Leiden / voorzitter Stichting OVN)
- 16.10. Uitreiking van het eerste exemplaar van de *Archiefwijzer maçonnieke archieven* aan prof.dr. Malcolm Davies (recentelijk benoemd tot hoogleraar Bijzondere leerstoel vrijmetselarij als geestesstroming en sociaal-cultureel verschijnsel in Europa, Universiteit Leiden)
- 16.20 Borrel. Alle aanwezigen ontvangen bij hun vertrek een gratis exemplaar van de *Archiefwijzer*.

Datum: Vrijdag 25 januari 2008
Locatie: Aula van de Koninklijke Bibliotheek, Prins Willem-Alexanderhof 5 te Den Haag. De KB bevindt zich naast Station Den Haag Centraal. Een routebeschrijving vindt u op: <http://www.kb.nl/hpd/wegwijzer/plattegrond.html>
Tijdstip: 14.00 tot 17.00 uur
Toegang: Gratis. NB: in verband met het beperkte aantal plaatsen is **aanmelding vooraf verplicht**. Wie het congres wil bijwonen, dient zich **voor 18 januari 2008** aan te melden bij de Stichting OVN: info@stichtingovn.nl
Organisatie: OVN, stichting ter bevordering van wetenschappelijk Onderzoek naar de geschiedenis van de Vrijmetselarij in Nederland. Meer informatie: Secretariaat OVN, Postbus 92004, 1090 AA Amsterdam, info@stichtingovn.nl